

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Quick scan natuur

Maurik, De Wetering 1

Gemeente Buren

Datum: 30 april 2024

Projectnummer: 230350

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Besluitgebied	3
2	Wettelijk kader	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.2	Soortenbescherming	7
2.3	Bescherming houtopstanden	8
3	Onderzoeksmethode	9
3.1	Deskundigheid	9
3.2	Definitie product	9
3.3	Werkwijze	9
4	Aanwezigheid beschermde gebieden en soorten	11
4.1	Ligging beschermde gebieden	11
4.2	Aanwezigheid beschermde soorten	12
4.3	Aanwezigheid houtopstanden	28
5	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	29
5.1	Mogelijke effecten op beschermde gebieden	29
5.2	Mogelijke effecten op beschermde soorten	29
5.3	Mogelijke effecten op beschermde houtopstanden	32
6	Conclusie	34
6.1	Gebiedsbescherming	34
6.2	Soortenbescherming	34
6.3	Bescherming houtopstanden	35
6.4	Vervolgstappen	35

Geraadpleegde bronnen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op de Wetering 1 te Maurik is het huidige gemeentehuis en naastgelegen parkeergelegenheid gelegen. De gemeente Buren is voornemens om op korte afstand een nieuw gemeentehuis te realiseren op het parkeerterrein. Hiertoe wordt nieuwbouw gerealiseerd en bomen gekapt.

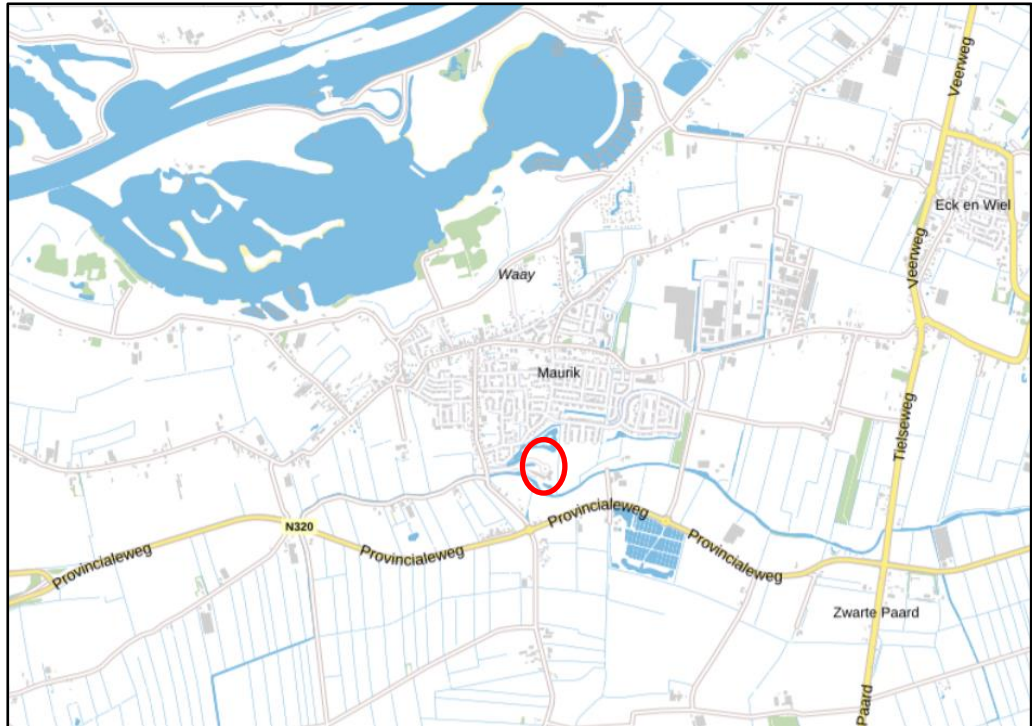
Voor de vaststelling van een nieuw omgevingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Voorliggende rapportage zet door middel van een quick scan natuur uiteen of met de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden en beschermde soorten en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is.

1.2 Besluitgebied

1.2.1 *Huidige situatie*

Het besluitgebied bevindt zich in het zuiden van Maurik (gemeente Buren, provincie Gelderland). In de omgeving van Maurik liggen agrarische gronden en (de uiterwaarden van) de Nederrijn. In de nabijheid ligt het natuurpark Eiland van Maurik.

De directe omgeving van het besluitgebied kenmerkt zich voornamelijk door de aanwezigheid van parkeerterrein en het huidige gemeentehuis. Ten oosten van het besluitgebied ligt een agrarisch perceel aan de overzijde van een sloot. Ten noorden van het besluitgebied ligt een ruime vijver met enkele eilandjes, ook bekend als "wandelpark watergoed gemeentehuis". Het besluitgebied is verder omgeven door parkeerterrein met enkele bomen. Daarnaast bevindt het huidige gemeentehuis zich ten zuiden van het besluitgebied. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het besluitgebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het besluitgebied (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Luchtfoto met de globale ligging van het besluitgebied (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Op 28 november 2023 is een veldbezoek uitgevoerd. Het besluitgebied bestaat uit een deel van het parkeerterrein, het aangrenzende groen en een deel van de vijver hier ten noorden van. Op het parkeerterrein staan enkele bomen. In de vijver in het noorden bevinden zich twee eilanden met begroeiing bestaande uit bomen en struiken. Het terrein om de vijver heen, bestaat uit een combinatie van grasveld en

bosschages met verschillende soorten bomen, struiken en planten. De buitenste oevers van de vijver lopen geleidelijk af en de oevers van de eilandjes zijn relatief stijl.

Daarnaast bevindt zich ten zuiden van het besluitgebied een vijver. Deze vijver is ten tijde van het locatiebezoek recent gemaaid en de oevers zijn begroeid met kort gemaaid riet en hebben een flauw talud. Het water is erg troebel. De overige gronden zijn grotendeels verhard en in gebruik als parkeerplaats. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het besluitgebied ten tijde van het veldbezoek.

De vijver ten zuiden van het besluitgebied met flauw talud;

Parkeerplaats en naastliggend gemeentehuis;

Vijver ten noordoosten van besluitgebied met omgeven groen en eilandje;

Groen en bosschage aan de oever van de vijver.

1.2.2 Toekomstige situatie

Het nieuwe plan bestaat uit het realiseren van een nieuw gemeentehuis. Ten tijde van rapportage is de exacte inrichting nog niet bekend. Ten behoeve van de nieuwbouw zal een deel van het groen worden verwijderd.

2 Wettelijk kader

Hieronder staat een samenvatting van het wettelijk kader.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 *Natura 2000-gebieden en Bijzondere nationale natuurgebieden*

Op grond van de Omgevingswet (Ow) kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen Bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen.

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Het is verboden om zonder vergunning werkzaamheden of activiteiten (Natura 2000-activiteit) uit te voeren die significant negatieve gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Als een plan of project mogelijk negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, vindt eerst een globale toetsing plaats, de voortoets. Als uit de voortoets blijkt dat er zeker geen negatieve gevolgen zijn, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of geldt in het geval van een project geen vergunningplicht. Als de kans op significante gevolgen niet kan worden uitgesloten dan moet, conform artikel 16.53c van de Omgevingswet en artikel 8.74b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) een passende beoordeling worden gemaakt.

Voor Natura 200-gebieden en Bijzondere nationale natuurgebieden geldt ook een specifieke zorgplicht (artikel 11.6 Bal). Hiermee worden alle activiteiten verboden die iemand verricht waarvan die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat dit activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de bescherming van natuur. Diegene is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken, of om die activiteit niet uit te voeren als dit redelijkerwijs mogelijk is. Dit houdt specifiek in dat diegene kennis moet nemen van de aanwezige natuurwaarden in het gebied. Daarna moet diegene nagaan of verslechterende of significant verstorende gevolgen worden uitgesloten. Als deze gevolgen niet zijn uit te sluiten, moeten hiervoor passende preventieve maatregelen getroffen worden. Er moet nagegaan worden of deze maatregelen werken. Als blijkt dat deze niet werken moet de activiteit gestaakt worden en moet de schade hersteld worden.

2.1.2 *Natuurnetwerk Nederland*

De provincie Gelderland spreekt niet van Natuurnetwerk Nederland maar van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Binnen het GNN en de GO staat de bescherming van de kernkwaliteiten centraal. De kernkwaliteiten bestaan uit bestaande natuurwaarden, uit nog te ontwikkelen potentiële waarden en omgevingscondities. Per saldo moet elke ontwikkeling in het GNN een verbetering van de betreffende kernkwaliteiten opleveren.

De GO heeft een dubbeldoelstelling. Er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. Door de samenhang met de aangrenzende en inliggende natuur van het GNN herbergt de GO ook kenmerkende natuurwaarden. Bij ruimtelijke ingrepen in de GO wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwvestiging, uitbreiding van bestaande bestemmingen en de schaal/omvang van de ingreep.

De provincie Gelderland vindt het verder van belang dat rustgebieden voor winterganzen geschikt blijven voor ganzen. De provincie stuurt daarom op het behoud van de openheid en de rust in deze gebieden. Ook zijn weidevogelgebieden aangewezen. De provincie wil hier een landbouwpraktijk stimuleren en in stand houden die rekening houdt met weidevogels. Beschermde weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden liggen voornamelijk in de GO en voor het overige deel in het GNN.

Deze provinciale regels met betrekking tot natuur hebben geen externe werking.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Omgevingswet. Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (artikel 11.37 t/m 11.40 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)), voor Habitatrichtlijnsoorten (artikel 11.46 t/m 11.48 Bal) en voor Andere soorten (artikel 11.54 Bal).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt voor al de in het wild levende soorten ook een specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Hiermee worden alle activiteiten verboden die iemand verricht waarvan die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat dit activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor alle in het wild levende planten en dieren. Diegene is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken, of om die activiteit niet uit te voeren als dit redelijkerwijs mogelijk is. Dit houdt specifiek in dat diegene kennis moet nemen van aanwezige beschermde soorten, soorten van bijlage IX van het Bal en Rode lijstsoorten. Daarna moet diegene nagaan of nadelige gevolgen worden uitgesloten. Als deze gevolgen niet zijn uit te sluiten, moeten hiervoor passende preventieve maatregelen getroffen worden. Er moet nagegaan worden of deze maatregelen werken. Als blijkt dat deze niet werken moet de activiteit gestaakt worden en moet de schade hersteld worden.

Provinciale Staten kunnen in een omgevingsverordening een vrijstelling verlenen van de verboden van de wet. De provincie Gelderland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor een activiteit die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de verboden niet van toepassing op flora- en fauna-activiteiten die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die activiteiten uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode (artikel 11.45 Bal). Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden (artikel 8.74j t/m l, Bkl).

2.3 Bescherming houtopstanden

Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie (artikel 11.126 Bal). Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant (artikel 11.129 Bal).

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn onder meer niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

3 Onderzoeksmethode

3.1 Deskundigheid

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staan bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om aan onze standaard te voldoen, wordt ecologisch onderzoek enkel uitgevoerd door deskundigen. Onder een ecologisch deskundige verstaan we iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van de ecologie van de betreffende soorten. Onze deskundigen voldoen aan de eisen van een ecologisch deskundige zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland die stelt. Ecologen in opleiding tot deskundige werken altijd onder begeleiding van een deskundige.

3.2 Definitie product

Het product wat in deze rapportage geleverd wordt is een “quick scan natuur”. Dit bestaat uit een “quickscan soorten” conform de begrippenlijst van het Netwerk Groene Bureaus (NGB 2020), aangevuld met verkennende analyse op het gebied van gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland) en een verkennende analyse op het gebied van houtopstanden. Daarnaast krijgt de specifieke zorgplicht van soorten vanwege de Omgevingswet meer aandacht.

3.3 Werkwijze

Voor het onderzoek werd een bureaustudie uitgevoerd en werd een veldbezoek aan de locatie gebracht. Als eerste werd voor het onderzoek, op basis van informatie van de opdrachtgever, het besluitgebied in beeld gebracht en werden de toekomstige ontwikkelingen beschreven. Vervolgens werd onderzocht welke beschermde plant- en diersoorten in de omgeving van het besluitgebied zijn te verwachten. Daarnaast wordt ook een korte potentie-inschatting van Rode lijstsoorten en soorten van bijlage IX van het Bal gemaakt. Hiervoor werd de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op maandag 27 november 2023, waarbij waarnemingen van de afgelopen 10 jaar werden opgevraagd. Aanvullend hierbij is gebruik gemaakt van andere bronnen, als websites en verspreidingsatlassen. Bij deze bureaustudie werd ook de ligging van het besluitgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en gebieden die via de omgevingsverordening zijn beschermd onderzocht. Hiervoor werd onder meer informatie van de website van de provincie geraadpleegd. Ten slotte werd nagegaan of beschermde houtopstanden in het besluitgebied aanwezig zijn.

Vervolgens werd een veldbezoek aan het besluitgebied en de directe omgeving ervan gebracht. Dit bezoek vond plaats op 28 november 2023 bij droog, windstil en zonnig weer en een temperatuur van circa 3 graden Celsius. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid van het besluitgebied voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek

geeft een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

Met de gegevens uit de bureaustudie en het veldbezoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de mogelijke effecten op beschermde soorten, Rode lijstsoorten en soorten van bijlage IX van het Bal, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden. Op basis van deze inschatting is een advies opgesteld met aanbevelingen voor vervolgstappen. Nadat het eerste conceptrapport gereed was, is dit beoordeeld op inhoud en vorm door een deskundig collega. Het commentaar is vervolgens besproken en verwerkt, om zo tot een eensluidend advies te komen.

DISCLAIMER

De bescherming van Rode lijstsoorten en soorten van bijlage IX van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) door middel van de specifieke zorgplicht onder de Omgevingswet (Ow) is nieuw. De concrete interpretatie van de beschreven onderzoekslast en hoe ver de te nemen maatregelen moeten gaan, is nu nog niet duidelijk. Dit zal door middel van jurisprudentie op termijn duidelijk(er) worden. Tot die tijd maken wij op basis van wat redelijkerwijs kan worden gevraagd een eigen inschatting van de onderzoekslast en te nemen maatregelen voor de betreffende soorten. Indien dit in de toekomst leidt tot onvolledigheden of onjuistheden in dit rapport, zijn wij hiervoor niet aansprakelijk te stellen.

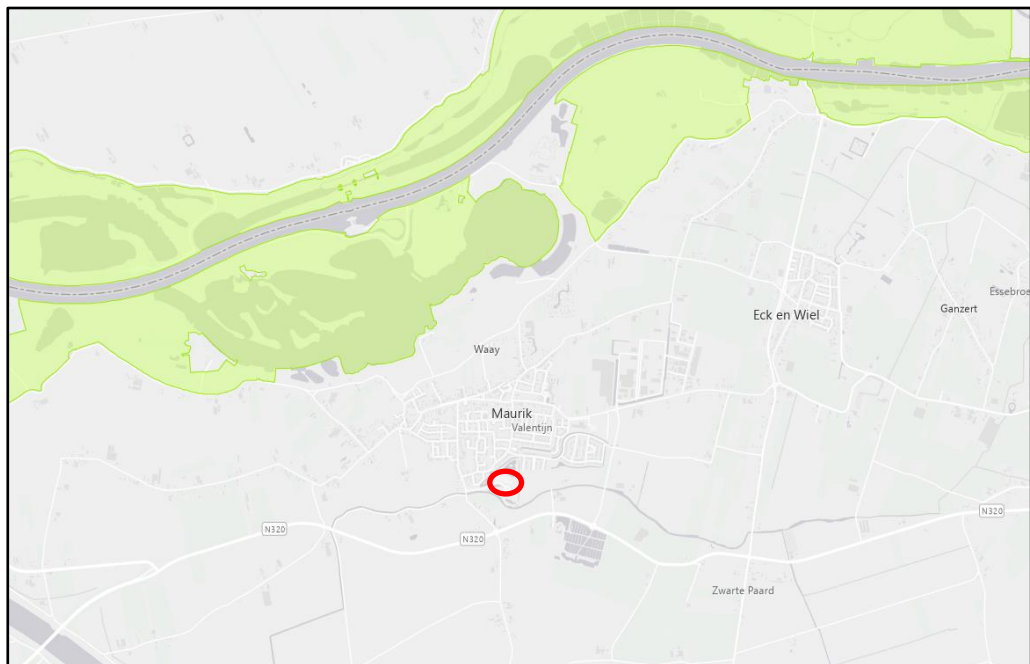
4 Aanwezigheid beschermde gebieden en soorten

In dit hoofdstuk beschrijven wij de ligging van het besluitgebied ten opzichte van beschermde gebieden en beschrijven we (de kans op) de aanwezigheid van beschermde soorten en Rode lijstsoorten en beschermde houtopstanden. In het volgende hoofdstuk volgt een beoordeling van de mogelijke effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten ten gevolge van de ontwikkeling.

4.1 Ligging beschermde gebieden

4.1.1 Ligging Natura 2000-gebied

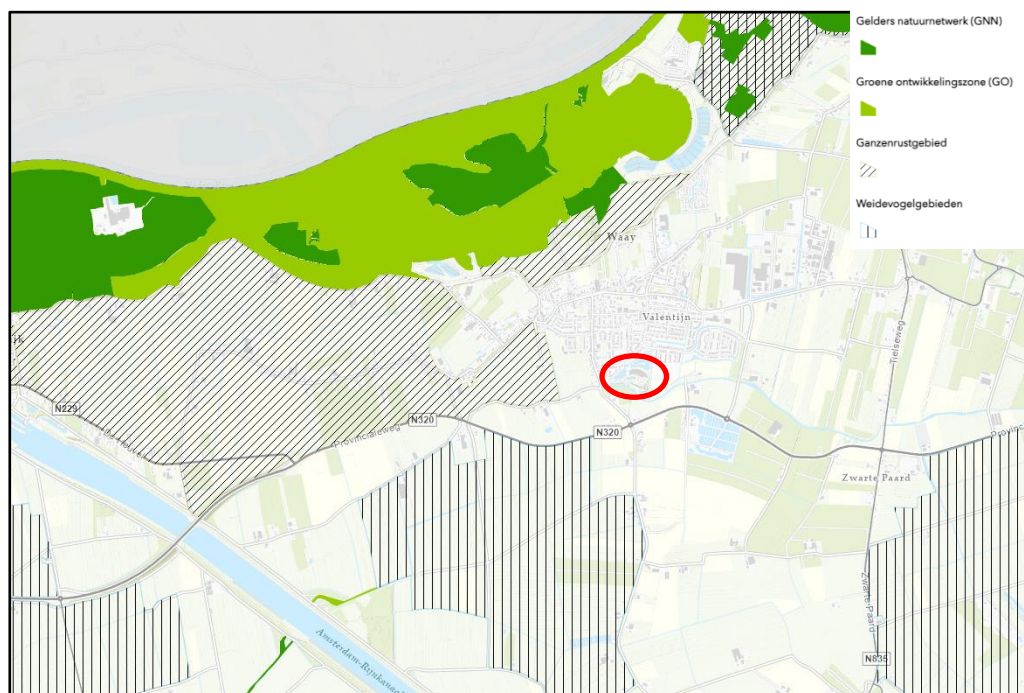
Het besluitgebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Omgevingswet is aangewezen (zie navolgende afbeelding). Wel ligt Natura 2000-gebied Rijntakken in de directe omgeving van Maurik. Deze ligt circa 1,1 kilometer ten noorden van het besluitgebied en is aangewezen op basis van Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn.

Globale ligging van het besluitgebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.
Bron: Natura2000.

4.1.2 Ligging Natuurnetwerk Nederland

Het besluitgebied ligt niet binnen Natuurnetwerk Nederland (zie navolgende afbeelding). Het dichtstbijzijnde gedeelte van het natuurnetwerk bevindt zich op ongeveer 1,5 kilometer ten noorden van het besluitgebied. Daarnaast ligt er ganzenrustgebied circa 500 meter ten westen van het besluitgebied en weidevogelgebied circa 500 meter ten zuidwesten van het besluitgebied. Er ligt geen natuurverbindingszone in de nabije omgeving van Maurik.

Globale ligging van het besluitgebied (rood) ten opzichte van Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en groene ontwikkelingszone (lichtgroen), ganzenrustgebied (schuin gearceerd) en weidevogelgebieden (verticaal gearceerd). Bron: Provincie Gelderland.

4.2 Aanwezigheid beschermde soorten

4.2.1 Specifieke zorgplicht

In het besluitgebied zijn bomen, overig groen en vijvers aanwezig. Het besluitgebied vormt daarmee geschikt leefgebied voor in het wild levende planten en dieren. Daarnaast zijn in het besluitgebied de volgende biotopen aanwezig: grasland, struwelen en voedselrijke wateren. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de volgende Rode lijstsoorten in de omgeving van het besluitgebied voor:

Grondgebonden zoogdieren

- Haas

Vogels

- Blauwe kiekendief
- Boerenzwaluw
- Bontbekplevier
- Boomvalk
- Brilduiker
- Gele kwikstaart
- Goudplevier
- Graspieper
- Grote mantelmeeuw
- Grutto
- Huismus
- Huiswaluw
- Kemphaan
- Kneu
- Koekoek

- Kramsvogel
- Oeverloper
- Paapje
- Patrijs
- Ransuil
- Ringmus
- Slobeend
- Smient
- Spotvogel
- Steenuil
- Tapuit
- Torenavk
- Tureluur
- Veldleeuwerik
- Velduil
- Visdief
- Watersnip
- Wintertaling
- Wulp
- Zomertaling

Amfibieën

- Kamsalamander

Vissen

- Alver

Dagvlinders

- Heideblauwtje

Vaatplanten

- Bevertjes
- Bolderik
- Kamgras
- Korenbloem
- Kruisbladwalstro
- Trosdraaik

Mossen

- Kalkeendagsmos

Schimmels

- Spechtinktzwam

Enkele soorten hiervan vallen onder habitatruchlijnsorten (kamsalamander) of nationaal beschermde dier- en plantensoorten, namelijk haas. Hiervan is haas vrijgesteld van de vergunningsplicht, echter geldt voor deze soort ten allen tijde de specifieke zorgplicht. De kamsalamander wordt in paragraaf 4.2.7. van onderhavig rapport behandeld worden. Daarnaast komen er enkele vogelsoorten naar voren volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF die later in onderhavig rapport behandeld worden. Deze soorten vallen namelijk onder het beschermingsregime vogelrichtlijnsorten (categorie 1 tot en met 5), namelijk: boerenwaluw, boomvalk, brilduiker, grote mantelmeeuw, grutto, huismus, huiswaluw, ransuil, steenuil, tapuit en torenvalk. Deze zullen derhalve in navolgende paragraaf behandeld worden (zie paragraaf 4.2.2.2).

Op basis van deze verspreiding, biotoop binnen het besluitgebied en ecologie van deze soorten, kunnen de volgende Rode lijstsoorten in het besluitgebied voorkomen: kneu, koekoek, kramsvogel, , ringmus, slobeend, smient, spotvogel, visdief, watersnip,

wintertaling, zomertaling, heideblauwtje, bolderik, kamgras, kruisbladwalstro, trosdravik, spechtinktzwam.

4.2.2 Vogelrichtlijnsorten

4.2.2.1 Vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het besluitgebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als kauw, wilde eend, roodborstje, waterhoen, vlaamse gaai en merel. Dergelijke soorten kunnen mogelijk in het besluitgebied tot broeden komen. In het besluitgebied zijn daarnaast twee kleine vogelnesten waargenomen.

4.2.2.2 Categorie 5 vogelsoorten

Naast Categorie 1 tot en met 4-soorten zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op de locatie niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5- vogelsoorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Het besluitgebied is relatief klein van omvang en bovendien is er in de nabijheid van het besluitgebied vergelijkbaar geschikt biotoop aanwezig, dus de locatie is in dat opzicht niet uniek in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

4.2.2.3 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

Naast de reguliere bescherming in het broedseizoen zijn er verschillende vogelsoorten van wie de nesten jaarrond worden beschermd. Deze jaarrond beschermde status is vanwege verschillende redenen. Zo zijn er soorten die het hele jaar gebruik maken van het nest. Daarnaast zijn er koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn. Ook zijn er soorten die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die nauwelijks in staat zijn zelf een nest te maken. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor de betreffende soorten.

Huismus

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (golvende) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken waar bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen (BIJ12 2022).

In het besluitgebied is geen bebouwing aanwezig. Derhalve zijn de gebouwen rondom het besluitgebied geïnspecteerd. Hierbij zijn mogelijk geschikte nestlocaties van de huismus aangetroffen, namelijk onder de dakpannen op het huidige gemeentehuis en de woningen ten noorden van het besluitgebied. Tevens is het terrein binnen het besluitgebied geschikt foerageergebied voor de huismus. Gedurende het locatiebezoek is er tevens vastgesteld dat er vergelijkbaar foerageergebied in de directe omgeving van het besluitgebied aanwezig is. Daarnaast is het besluitgebied klein van omvang. Aangezien er voldoende alternatief foerageerterrein in de directe omgeving aanwezig is en het om een relatief klein oppervlak gaat, is het op voorhand uitgesloten dat het

om essentieel foerageergebied gaat dat nodig is om de functionaliteit van de nestplaatsen van de huismus in de omgeving te garanderen.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden in Nederland in stedelijk gebied. Ze broeden in kolonies, onder daken en in gebouwen. Veel gebruikte nestlocaties zijn onder scheefliggende of kapotte dakpannen, onder nokpannen, in gaten en kieren onder de dakrand en bij dakkapellen, daar waar het zink overloopt van de dakkapel naar de dakpannen. Daarnaast worden soms kunstmatige nestkasten of nestpannen, gaten in muren, gaten achter regenpijpen of ventilatieschachten als broedlocatie gebruikt. Nestlocaties dienen een vrije uitvliegroute op minimaal enkele meters boven de grond te hebben. Dakken dienen verder minimaal een hellingshoek van 45 graden te hebben om als nestlocatie geschikt te zijn (BIJ12 2017a).

In het besluitgebied is geen bebouwing aanwezig. Derhalve zijn de gebouwen rondom het besluitgebied geïnspecteerd. Hierbij zijn duidelijk geschikte nestlocaties van de gierzwaluw aangetroffen, namelijk kieren onder een daknok. Deze geschikte bebouwing bevindt zich op genoeg afstand van het besluitgebied (minimaal 20 meter). Hierdoor worden met het planvoornemen mogelijke aanvliegroutes behouden. Derhalve kan een negatief effect op de gierzwaluw op voorhand worden uitgesloten.

Buizerd, ransuil, sperwer, wespendif, boomvalk

De buizerd heeft de voorkeur voor een afwisselend landschap waar bossen worden afgewisseld door open terrein, weilanden en houtwallen. De combinatie van een bos of bosje met nabijgelegen open land is ideaal. De buizerd maakt in de meeste gevallen gebruik van een bestaand kraaien- of blauwe reigernest, en bouwt deze verder uit tot een omvangrijk nest. Het territorium en bijbehorende nesten wordt jaarrond verdedigd. Nesten bevinden zich in hoge bomen tussen de 6 en 27 meter, grofweg tussen de 1/3 en 2/3 van de boomhoogte. Het nest bevindt zich direct langs de stam of soms op een zijtak, enkel in grove dennen ook in de boomtop (SOVON, 2002).

Ransuilen broeden in allerlei gebieden, waar open veld aanwezig is met voldoende muizen. Ze mijden grote bossen, boomloze gebieden en steden. Tegenwoordig wordt vooral in kleine bosjes en agrarisch cultuurland gebroed. De soort nestelt in een oud nest van een andere soort, bij voorkeur van ekster of zwarte kraai, maar soms ook van houtduif, buizerd of havik. Ze broeden bij voorkeur in naaldbomen, die het beste dekking geven, maar ook in loofbomen, houtwallen, boomgroepen en solitaire bomen. De broedperiode is van half februari tot eind juli, waarbij eileg plaatsvindt van half maart tot half april. (SOVON 2002, www.sovon.nl, www.vogelbescherming.nl).

De sperwer komt voor in allerlei typen bos en kleinschalig landschap met boomgroepen. De soort broedde traditioneel in dichte, niet te oude naaldbossen of gemengde bossen. Onder andere door toename van de havik, die in vergelijkbaar gebied leeft en ook op de sperwer jaagt, broedt de sperwer tegenwoordig echter op allerlei plekken in dichte loofbosjes, wegbeplanting en stadstuinen. De sperwer maakt elk jaar een nieuw nest binnen het bezette territorium, vaak dicht bij het oude. Het nest wordt direct aan de stam op dikke takken gebouwd. Soms wordt het oude nest van een houtduif verder uitgebouwd. De soort broedt van eind april tot eind juni (SOVON, 2002).

De wespendif nestelt in de kruin van hoge loof- en naaldbomen. Deze wordt echter snel over het hoofd gezien omdat ouders met jongen tot meer dan vijf kilometer van het nest foerageren en de balts boven dit gehele territorium kan plaatsvinden. De soort bouwt jaarlijks een nest of knapt een oud nest op. Als voedsel worden vooral sociale wespen en hun larven en poppen gegeten, maar de wespendif eet ook ander dierlijk voedsel zoals kleine zoogdieren, reptielen of amfibieën. De wespendif start pas in de laatste decade van mei met de ei-leg. De jongen zijn vanaf half augustus vliegvlug en worden dan nog twee weken verzorgt (SOVON, 2002).

De boomvalk is een schaarse broedvogel die leeft in open landschappen, meestal met water in de buurt. De boomvalk broedde oorspronkelijk veel in heiden, bossen en bosranden op zandgrond. Tegenwoordig broedt zij echter meer in open agrarische landschappen en aan de rand van steden. Ook in gebieden die rijk zijn aan menselijke verstoring zoals sport-, bedrijfsterreinen of langs snelwegen wordt door de boomvalk gebroed. Dit heeft deels te maken met een toenemende predatiedruk van havik in het oorspronkelijke broedgebied. De boomvalk gebruikt voornamelijk nesten van kraaien maar ook duiven of andere roofvogels om in te broeden en gedraagt zich in broedtijd onopvallend. Nesten kunnen in boomgroepen, vrijstaande bomen maar ook op hoogspanningsmasten zijn gelegen. De broedperiode is in mei-juni (SOVON 2002, www.vogelbescherming.nl).

Direct ten noorden van het besluitgebied zijn twee middelgrote nesten gevonden, vermoedelijk voormalige kraaiennesten. De wespendif is een soort die voornamelijk in echte bossen broedt en erg gevoelig is voor verstoring. De ransuil en buizerd zijn soorten die in verstedelijk gebied voorkomen, echter zijn broedplaatsen gevoelig voor verstoring. Het is gezien de verstoring van de parkeerplaats op voorhand uitgesloten dat deze soorten in het besluitgebied broeden. De sperwer is echter minder kritisch en zou goed van de aangetroffen nesten gebruik kunnen maken. Ten slotte is de boomvalk waargenomen in de omgeving van het besluitgebied en maakt deze soort gebruik van oude kraaien- of eksternesten. Derhalve is deze soort ook niet uit te sluiten in het besluitgebied. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat nestlocaties van de sperwer of boomvalk in het besluitgebied aanwezig zijn.

Roek

Het habitat van de roek bestaat uit vochtige gras- en bouwlanden met verspreid staande clusters van bomen. Ook parklandschappen en parken aan de rand van vochtige landbouwgebieden worden gebruikt. De roek is een kolonievogel. De nesten bevinden zich in clusters van hogere bomen van 15-25 hoogte. Er worden verschillende boomsoorten gebruikt, waarbij de aanwezigheid van stevige takvorken op enkele meters hoogte leidend is bij de boomkeuze. De functionele leefomgeving rond een nestplaats van een roek moet bestaan uit een combinatie van voldoende volwassen bomen van minimaal 15 meter hoog. Een gevarieerd boomsoortenbestand en minimaal 1,5 hectare vochtig bemest gras- of bouwland binnen een straal van 1500 meter van de nestlocatie (BIJ12, 2017d, SOVON, 2012).

De nesten van een roekenkolonie zijn eenvoudig waar te nemen zolang er geen dicht bladerdek aanwezig is. Ten tijde van het veldbezoek was er weinig blad aan de boom, waardoor er een goede inspectie van de bomen kon plaatsvinden. Er zijn binnen het besluitgebied twee nesten waargenomen, echter is er geen sprake van een grote

hoeveelheid nesten en/of een cluster. Tevens zijn er in de directe omgeving van het besluitgebied nergens grote aantallen grote nesten bij elkaar aanwezig. Het is uitgesloten dat in (de directe omgeving van) het besluitgebied een roekenkolonie aanwezig is.

Overige vogelsoorten

Andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd, nestelen op hoge gebouwen (slechtvalk), op richels van bergen of steengroeven en soms op oude roofvogelnesten (oehoe), langs stromende beken (grote gele kwikstaart), in holtes in bomen en in gebouwen in kleinschalig agrarisch gebied (steenuil), in nissen van kerktorens of in andere toegankelijke gebouwen in kleinschalig agrarisch gebied (kerkuil) of op speciale nestpalen (ooievaar) (SOVON 2002, vogelbescherming.nl, sovon.nl). Deze elementen zijn niet in het besluitgebied aanwezig. Nesten van deze vogelsoorten worden niet in het besluitgebied verwacht.

4.2.3 Planten

De vaatplanten die zijn beschermd middels de Omgevingswet betreffen veelal zeldzame soorten, waarvan de meeste Rode Lijst-soorten, met specifieke groeiplaatsen in met name stabiele en natuurlijke biotopen, zoals bossen, zeeduin, kalkgraslanden, beekdalen, veengronden en moerassen. Ook is een aantal soorten beschermd die groeit op oude en verweerde muren en zijn enkele zeldzame akkerplanten beschermd. Een deel van de beschermde planten komt alleen voor in Zuid-Limburg. Veel soorten komen voornamelijk voor op kalkhoudende en voedselarme grond (Sparrius et al. 2012). Naast de beschermde vaatplanten zijn er twee mossoorten beschermd. Beide soorten zijn zeer zeldzaam. Tonghaarmuts is in Nederland gevonden in vochtige, jonge wilgenbossen en in jonge aanplant van zomereik. Geel schorpioenmos groeit op moskussens op weinig substraat (Janssen en Schamineé 2004, verspreidingsatlas.nl).

In het besluitgebied is sprake van voedselrijke en regelmatig bewerkte grond in een stedelijke omgeving. Daarnaast zijn er algemene soorten als riet, klaver (spec.), brandnetel en klimop waargenomen die vaak in eutrofe grond voorkomen. Beschermde planten worden in een dergelijk biotoop niet verwacht.

4.2.4 Grondgebonden zoogdieren

4.2.4.1 Aanwezigheid soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Zoals beschreven in paragraaf 2.2, geldt voor een aantal meer algemeen voorkomende beschermde soorten zoogdieren een provinciale vrijstelling van de verboden in de wet. Het is goed mogelijk dat in of nabij het besluitgebied deze soorten voorkomen, zoals de egel en veldmuis. Deze soorten komen wijdverspreid voor en stellen geen hoge eisen aan hun omgeving. Echter, ook voor deze soorten geldt de specifieke zorgplicht. Zie derhalve ook paragraaf 4.2.1 en 5.2.1.

4.2.4.2 Aanwezigheid soorten waarvoor geen vrijstelling geldt

Deze beschermde grondgebonden zoogdieren komen voornamelijk voor in natuurlijke- of half-natuurlijke habitats zoals bos, heide of kleinschalig agrarisch landschap. Een aantal soorten is zeer zeldzaam en komt alleen in Zuid-Limburg voor. Dit geldt voor hamster, hazelmuis, eikelmuis, molmuis, lynx en wilde kat. Ook de wolf is zeer

zeldzaam. Andere soorten, zoals bever, boommarter, das, eekhoorn, steenmarter, waterspitsmuis en wild zwijn komen algemener voor. Met name eekhoorn en steenmarter worden ook regelmatig in meer stedelijk gebied aangetroffen (Lange et al. 2003, verspreidingsatlas.nl).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komt de bever in de omgeving van het besluitgebied voor. Ook de boommarter, bunzing, das, eekhoorn, hermelijn, steenmarter, wezel en waterspitsmuis kunnen in de omgeving voorkomen aldus de verspreidingsgegevens van verspreidingsatlas.nl.

Bever

Bevers zijn knaagdieren die leven in en nabij het water, waar ze hun voedsel zoeken en hun schuilplaatsen maken. De bever komt voor in bossen langs beken en rivieren, in beddingen van meren en in meer open landschap en moerassen. Er is geen voorkeur voor stromend of stilstaand water. Open of rotsige oevers worden vermeden. Als schuilplaats wordt een hol gegraven of een burcht van takken en modder gemaakt. De ingang van een hol bevindt zich onder het water, de nestkamer ongeveer 20 centimeter boven water. In de zomer gebruiken bevers regelmatig legers om de dag door te brengen. Het leger van de bever is een plek met platgetrapte vegetatie of een kuiltje, soms bekleed met houtsnippers. Bevers zijn vooral 's nachts actief. Ze leven solitair of in kleine familiegroepen van ouders met nakomelingen van één of twee jaargangen (BIJ12, 2017; zoogdiervereniging.nl,).

Binnen het besluitgebied zijn bomen aanwezig, maar is geen bos aanwezig. Daarnaast ligt het besluitgebied in een gebied waar een hoge mate van menselijke verstoring is, gezien de parkeerplaats en het wandelpad. Daarnaast ontbreken er sporen van de bever, als aangeknaagde bomen. Het voorkomen van deze soort kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen en heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap, met akkers, bosjes, weiland en houtwallen. Leefgebied van de das moet voldoende dekking bieden, met weinig verstoring, een groot voedselaanbod, een bodem waarin ze goed kunnen graven en met een grondwaterstand lager dan 1,5m onder het maaiveld. De das is een omnivoor. Het belangrijkste voedsel voor de das zijn regenwormen. Daarnaast eten ze vruchten, noten, granen, paddenstoelen, knaagdieren, egels, slakken en insecten.

Gezien de ligging van het besluitgebied in en naast een groot parkeerterrein is er een behoorlijk hoge mate van verstoring. Dit is niet geschikt voor de das. Derhalve kan het voorkomen van de das op voorhand worden uitgesloten.

Eekhoorn

De eekhoorn leeft in allerlei typen bos en is ook in tuinen of parken in de omgeving van bos aan te treffen mits daar voldoende voedsel beschikbaar is. Ze maken een bolvormig nest van takken en bladeren op minimaal vijf meter hoogte in de boom. Ook natuurlijke boomholtes, oude kraaien- of eksternesten, nestkasten of spechtenholen worden als nestlocatie gebruikt (zoogdiervereniging.nl).

De bomen binnen het besluitgebied waren goed te inspecteren aangezien het bladerdek grotendeels ontbrak. Gedurende het veldbezoek zijn de bomen in en direct naast het besluitgebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten. Er zijn enkel ten noorden van het besluitgebied twee kleine en twee middelgrote vogelnesten aangetroffen, maar er zijn geen eekhoornnesten in (de directe omgeving van) het besluitgebied aangetroffen. Verblijfplaatsen van de eekhoorn zijn derhalve niet aanwezig. Aanwezigheid van de eekhoorn en essentiële elementen ervan kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

Kleine marters (bunzing, hermelijn, wezel)

De bunzing heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de nabijheid. De soort kan ook voorkomen in een bebouwde omgeving met veel groen en in open bossen. De bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van konijn, mol, vos en das, maar ook steenhopen, holle bomen en boomwortels worden als schuilplaats gebruikt (Bouwens, 2017).

De hermelijn leeft in een kleinschalig landschap waar voldoende dekking en open water aanwezig is. De soort mijdt bossen en de bebouwde kom. Als verblijfplaats worden meestal oude mollen of konijnenholten gebruikt, maar de soort kan ook voorkomen in bijvoorbeeld holten in bomen, of houtstapels (Bouwens, 2017). Een gang of hol met een doorsnede van vijf centimeter is al groot genoeg om een hermelijn te huisvesten.

De wezel is niet gebonden aan een bepaald landschapstype maar heeft een voorkeur voor een kleinschalig (cultuur-) landschap. Een vereiste is wel dat er voldoende dekking aanwezig is, bijvoorbeeld in de vorm van bosschages, houtstapels of heggen. De soort komt ook wel voor in een groene bebouwde omgeving. De soort mijdt natte gebieden. Als verblijfplaats gebruiken ze onder meer houtstapels, oude hopen van muizen, ratten en konijnen (Bouwens, 2017).

In het besluitgebied zijn dekkingsmogelijkheden voor deze soorten aanwezig, aangezien er takkenhopen aanwezig zijn en struweel. Daarnaast ligt het besluitgebied in stedelijk gebied, maar is ten zuiden groen en kleinschalig landschap aanwezig. Het gebied is echter ook waterrijk en nat en is derhalve ongeschikt voor de wezel. Al met al kan de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de bunzing en hermelijn niet op voorhand worden uitgesloten. Daarnaast wordt met het planvoornemen een deel van het gebied rondom de vijver ontwikkeld, maar is er een reële kans op versnippering van potentieel leefgebied van de bunzing en hermelijn. Het uitvoeren van nader onderzoek naar de bunzing en hermelijn is noodzakelijk.

Boommarter

De boommarter heeft een voorkeur voor oud (loof-)bos, maar is ook in andere typen bos te vinden. De soort komt soms ook in meer open terreinen voor, mits er voldoende bosjes en lijnvormige elementen in de omgeving zijn, zoals heggen en houtwallen. De boommarter komt slechts incidenteel voor in de nabijheid van gebouwen. Boommarters kiezen een rustplaats in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhopen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten worden vaak in oude spechten- of eekhoornholten of inrottingsholten gemaakt (www.zoogdiervereniging.nl).

Het besluitgebied bevindt zich in dermate verstedelijk gebied en nabijheid van gebouwen dat het voorkomen van de boomarter op voorhand uit te sluiten is.

Steenarter

De steenarter leeft bij voorkeur in een kleinschalig, parkachtig landschap. De soort is met name aanwezig in de nabijheid van dorpen, boerderijen en ook steden. Elementen als groenstroken, heggen, bosjes en greppels zijn belangrijk voor het vinden van voedsel en als dekking. Binnen zijn leefgebied heeft de steenarter vele schuilplaatsen, zoals boomholtes, takkenhopen, dicht struweel en ruimtes in bebouwing. Hier bewoont de soort bijvoorbeeld zolders, kruipruimtes of ruimtes in de spouw (www.zoogdiervereniging.nl).

In het besluitgebied is geen bebouwing aanwezig, waardoor verblijfplaatsen van de steenarter op voorhand uitgesloten zijn. Mogelijk ligt het besluitgebied wel in een territorium van een steenarter, maar er is gezien de beperkte grootte van het besluitgebied geen sprake van essentieel leefgebied. Gezien het opportunistische karakter van de soort en de grootte van een steenarterterritorium kunnen negatieve effecten gedurende de aanleg- en gebruiksfase op voorhand worden uitgesloten.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt voor langs schoon niet te voedselrijk water met goed ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij wordt aangetroffen langs beken, plassen, rivieren en sloten. Hij leeft binnen een straal van 500 meter langs het water op plaatsen waar voldoende schuilmogelijkheid aanwezig is. Het leefgebied van de waterspitsmuis loopt evenwijdig aan een oever. Mannetjes en vrouwtjes hebben elk hun eigen territorium (www.zoogdiervereniging.nl).

Het besluitgebied omvat een deel van de vijver in het noorden met een matig tot flauw talud, echter is er sprake van voedselrijk water. Het voorkomen van de waterspitsmuis in het besluitgebied is derhalve op voorhand uit te sluiten.

4.2.5 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis in de buurt van het besluitgebied voor. Daarnaast kunnen de gewone grootvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis in de omgeving voorkomen aldus de verspreidingsgegevens van verspreidingsatlas.nl. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn beschermd volgens de Omgevingswet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, hopen en achter lohangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten (Dietz et al. 2011).

4.2.5.1 Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter bijvoorbeeld gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot, achter luiken en in schoorstenen (BIJ12 2017b, Dietz et al. 2011). Er zullen geen gebouwen gesloopt worden voor de voorgenomen plannen. Het is daarom uitgesloten dat vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen verloren gaan door de voorgenomen plannen.

4.2.5.2 Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een zekere diameter en leeftijd te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Grofweg zijn hardhout bomen als eik en beuk jonger dan 60 jaar en zachthout bomen jonger dan ongeveer 30 jaar voor een spechtenhol nog niet geschikt (Zoogdiervereniging & Probos 2012). In het besluitgebied en de directe omgeving staan verschillende bomen. Deze zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op geschikte holtes en loszittend schors. In een van de bomen zijn een grote scheur en holte waargenomen (zie navolgende afbeelding). Deze bevindt zich echter op dermate afstand, namelijk circa 70 meter ten oosten, van de voorgenomen werkzaamheden dat negatieve effecten van voorgenomen werkzaamheden uitgesloten zijn. Verder zijn er geen bomen met dergelijke scheuren en/of holtes aangetroffen. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn daarom op voorhand uitgesloten. Echter dient uitstralende verlichting op opgaand groen gedurende de aanleg- en gebruiksfase voorkomen te worden. Zie ook paragraaf 5.2.5.

Middelgrote boom direct ten noorden van het besluitgebied. Deze boom heeft een grote scheur links en spleet die mogelijk als verblijfplaats van boombewonende vleermuissoorten gebruikt kunnen worden (rode pijlen).

4.2.5.3 Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is beschermd.

Een bomenrij naast een watergang, zoals aanwezig in het besluitgebied, vormt geschikt foerageergebied. Het besluitgebied heeft echter een beperkte oppervlakte en in de directe omgeving van het besluitgebied is vergelijkbaar alternatief foerageergebied aanwezig waar vleermuizen voedsel kunnen vinden. Dit betreft onder andere de watergang met bomenrij ten zuiden van het besluitgebied. Daarnaast blijft de vijver ten noorden van het besluitgebied nagenoeg behouden in het huidige planvoornemen. Het is niet waarschijnlijk dat de bomen in het besluitgebied een essentieel foerageergebied voor vleermuizen vormen. Wel dient er rekening gehouden te worden met deze vijver gedurende de aanleg- en gebruiksfase waarbij lichtverstoring door uitstralende verlichting voorkomen wordt zoals benoemd in paragraaf 5.2.5.

4.2.5.4 Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen worden door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben (Limpens et al. 2004). Daarom zijn dergelijke vliegroutes beschermd. De bomen die binnen het besluitgebied vallen zijn geen onderdeel van een lijnvormige element. Bomen direct naast het besluitgebied op het parkeerterrein gaan wel over in de bomenrij langs de Wetering. Mogelijk kan deze bomenrij fungeren als vliegroute. Echter betreft dit een bomenrij waar reeds straatverlichting aanwezig is. Wel dient er rekening gehouden te worden met deze bomenrij gedurende de aanleg- en gebruiksfase waarbij deze bomenrij niet meer verlicht wordt dan nu het geval is. Zie ook paragraaf 5.2.5.

4.2.6 **Reptielen**

Reptielen komen in ons land voornamelijk voor op de hogere zandgronden, in duin-, bos- of heidegebieden. De ringslang komt daarnaast ook voor in veengebieden en laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. Deze soort komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren. De muurhagedis is gebonden aan warme, stenige plekken en leeft in Nederland vooral in Maastricht en is daarnaast op verschillende plaatsen uitgezet. (Creemers en van Delft 2009).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen beschermde reptielsoorten in de omgeving van het besluitgebied voor. Daarnaast blijkt volgens de verspreidingsatlas.nl dat het besluitgebied ook niet in een algeheel verspreidingsgebied van een reptielsoort ligt. Ten slotte vormt het besluitgebied ook geen geschikt leefgebied voor reptielen, vanwege de stedelijke ligging. Derhalve kan het voorkomen van beschermde reptielensoorten op voorhand worden uitgesloten.

4.2.7 Amfibieën

4.2.7.1 Aanwezigheid soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Zoals beschreven in paragraaf 2.2, geldt voor een aantal meer algemeen voorkomende beschermde soorten amfibieën een provinciale vrijstelling van de verboden in de wet. Het is goed mogelijk dat in of nabij het besluitgebied deze soorten voorkomen, zoals de bruine kikker of gewone pad. Deze soorten komen wijdverspreid voor en stellen geen hoge eisen aan hun omgeving.

4.2.7.2 Aanwezigheid soorten waarvoor geen vrijstelling geldt

Beschermde amfibieën waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, komen voornamelijk voor in en nabij vennen, poelen en slotjes, met helder en schoon water, in heide-, veen- en bosgebied en in de uiterwaarden. De rugstreppad is ook in de duinen aanwezig. De geelbuikvuurpad, vuursalamander en vroedmeesterpad worden bijna uitsluitend in Zuid-Limburg aangetroffen (Creemers en van Delft 2009, verspreidingsatlas.nl).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en verspreidingsatlas.nl komen de alpenwatersalamander, kamsalamander, poelkikker en rugstreppad in de buurt van het besluitgebied voor.

Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander heeft een voorkeur voor zandige leemgronden waar hij voorkomt in loof- of gemengde bossen, of kleinschalige landschappen met heggen of struwelen. Voortplanting vindt plaats in allerlei typen water, zolang het niet snelstromend en niet rijk is aan vis (Goverse et al.). Wanneer de temperatuur 's avonds boven de vijf graden komt trekken alpenwatersalamanders naar het voortplantingshabitat, meestal is dat rond half maart. Ze blijven hier dan tot en met juni. Half september hebben ook de larven het voortplantingswater verlaten. Alpenwatersalamanders overwinteren op het land. Ze zijn dan te vinden onder hout, stenen, bunkers of in niet bewoonde holen van knaagdieren (Creemers & van Delft, 2009).

De alpenwatersalamander heeft weinig eisen wat betreft voortplantingswater, maar heeft wel een relatief kleine actieradius (<400 m). Derhalve liggen voortplantingswater en overwinteringshabitat relatief dicht bij elkaar. Het landhabitat van de alpenwatersalamander bestaat veelal uit bos en struweel. Dergelijk struweel bevindt zich direct naast het besluitgebied in en nabij de vijver. De vijver in het noorden en poel ten zuiden van het besluitgebied zijn op voorhand niet uit te sluiten als voortplantingswater. De aanwezigheid van deze soort binnen het besluitgebied kan al met al op voorhand niet worden uitgesloten.

Kamsalamander

De kamsalamander komt voor in kleinschalige landschappen met bossen, heggen en struwelen. Dieren trekken half maart naar het voortplantingsbiotoop dat bestaat uit matig voedselrijke tot voedselrijke stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Een poel mag niet geheel beschaduwd zijn en moet permanent water bevatten. De soort heeft een leefgebied in een straal van 300 tot 500 meter rond het voortplantingswater en overwintert tussen november en februari op vorstvrije locaties onder takenstapels of stenen. Sommige kamsalamanders blijven gedurende het hele jaar in het water (Creemers & van Delft, 2009, Goverse et al. 2015).

De vijver en poel direct naast het besluitgebied bestaat uit voedselrijk water met weinig tot geen onderwatervegetatie. Geschikt voortplantingswater van de kamsalamander bestaat uit groot, relatief diep (>50 cm) water met een flauw talud en een goed ontwikkelde oever- en onderwatervegetatie. Gezien het ontbreken van een goed ontwikkelde onderwatervegetatie en weinig natuurlijke situatie van de waterlichamen, kan het voorkomen van de kamsalamander op voorhand worden uitgesloten.

Poelkikker

De poelkikker leeft vooral in gebieden met zwak zure, oligotrofe, schone, stilstaande wateren (vennen en hoogveenputten) in bos, heide en hoogveen maar ook in graslanden, agrarische kleipolders met kwel, laagveen, uiterwaarden en op ruderaal terrein. De poelkikker wordt slechts zelden aangetroffen bij grote vijvers, meren of stromende wateren. Hij heeft een voorkeur voor onbeschaduwde wateren met een begroeide oeverzone. De soort is kritisch wat betreft de waterkwaliteit dat voedselarm en schoon moet zijn. De dieren kunnen grote afstanden afleggen en kunnen op grote afstanden van het water worden gevonden. De poelkikker overwintert op het land waar hij zichzelf ingraaft of gebruik maakt van muizenholletjes, houtstronken of stenen. De overwinteringsplaatsen liggen afhankelijk van het landschapstype binnen de 100 à 200 meter van het water (BIJ12f, 2017; Creemers & van Delft, 2009, Goverse et al. 2015).

De vijver en poel betreffen beiden waterlichamen met voedselrijk water. Van geschikt voortplantingswater voor de poelkikker is derhalve geen sprake. Omdat er ook in de omgeving geen geschikt voortplantingshabitat voor de poelkikker is, kan het ook uitgesloten worden dat het besluitgebied als landhabitat voor de poelkikker kan functioneren. De aanwezigheid van deze soort kan op voorhand worden uitgesloten.

Rugstreepad

De rugstreepad is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek zoals duinen, uiterwaarden, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Ook komt de soort op minder natuurlijke terreinen voor, zoals braakliggende terreinen of bouwlocaties. Deze soort is een echte pionier die zich ingraaft in kaal braakliggend terrein en haar eitjes legt in ondiepe kale poeltjes en plassen, maar ook slotjes en vennen kunnen geschikt leefgebied zijn. De dieren verlaten half maart de winterverblijfplaats. Voortplanting begint half april en kan doorgaan tot in augustus. Mannetjes verblijven de gehele voortplantingsperiode in het water. Vrouwtjes daarentegen verlaten na de eierafzet het water weer. De rugstreepad overwintert op het land, de dieren hebben eind oktober allemaal het water weer verlaten (Creemers & van Delft, 2009).

Op het moment is het niet waarschijnlijk dat de rugstreepad in besluitgebied voorkomt (of in de directe omgeving van het besluitgebied), omdat zanderig terrein en makkelijk vergraafbaar zand ontbreekt. Als het besluitgebied in een later stadium echter uit braakliggend terrein zal bestaan, is het niet onmogelijk dat de soort zich in het besluitgebied zal vestigen. Aangeraden wordt om ondiepe poelen zo snel mogelijk te dempen en het terrein zo kort mogelijk braak te laten liggen. Hiermee kan vestiging van de rugstreepad worden voorkomen.

4.2.8 Vissen

De beschermde vissoorten zijn veelal zeldzaam voorkomende soorten gebonden aan helder, stromend water van beekjes of rivieren. Een uitzondering hierop is de grote modderkruiper die vooral leeft in langzaam stromend water van sloten, vennen of plassen. De soort komt daar voor op plekken met veel onderwatervegetatie en een goed ontwikkelde waterbodem (Janssen en Schamineé 2004, verspreidingatlas.nl).

De grote modderkruiper is een vissoort die vooral tijdens de schemering en in de nacht actief is. Overdag verblijven ze in dichte vegetatie of in de modder. 's Avonds zoeken ze naar dierlijk voedsel als wormen, slakken, mosselen, insectenlarven of waterpissebedden. Ook eten ze wel rottende plantendelen. De soort is redelijk honkvast en brengt een groot deel van zijn leven op een beperkt oppervlakte door. Het leefgebied bestaat vooral uit ondiepe, stilstaande of langzaam stromende wateren, zoals vennen, plassen en oude afgesneden meanders. Het water is vaak rijk aan vegetatie en ook kunnen verlandingssituaties aanwezig zijn. In het water is vaak een modderlaag aanwezig, met een laag van 10-30cm stevige modder. Wateren met een dikke laag dunne modder behoren niet tot het leefgebied. In drooggevallen wateren kan de soort enige tijd ingegraven in de modder overleven. In Nederland komt de soort voornamelijk nog voor in oude slotjes gelegen in ingepolderde voormalige overstromingsvlakten (BIJ12, 2017).

De vijver binnen het besluitgebied bevat een modderlaag, maar er viel gedurende het veldbezoek niet vast te stellen hoe diep de vijver was en/of hoe dik de modderlaag is. Echter gaat het niet om een poldersloot of water in een sterk ontwikkelde verlandingsfase. Op basis hiervan is het geen geschikt habitat van de grote modderkruiper. De poel ten het zuiden van het besluitgebied is niet aangesloten op andere watersystemen, waardoor migratie naar diepere delen voor wintermigratie niet mogelijk is. Al met al kan het voorkomen van deze soort derhalve op voorhand worden uitgesloten.

De overige beschermde vissensoorten leven in snelstromende beken of in rivieren. Daarvan is in het besluitgebied geen sprake, doordat het water in het besluitgebied een grote vijver betreft zonder stroming. Beschermde vissen zijn daarom uit te sluiten op de planlocatie.

4.2.9 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden zijn veelal zeldzaam en eisen een specifiek habitat. Beschermde vlindersoorten komen vooral voor in kruidenrijke en soortenrijke graslanden, heiden, venen en (vochtig) bos (Bos et al. 2006, vlinderstichting.nl). Beschermde libellensoorten leven met name in veengebieden, nabij beekjes of rivieren en bij vennen op de hogere zandgronden (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). Beschermde keversoorten zijn gebonden aan oude, rottende bomen in bosgebieden of komen zeldzaam voor in (groter) permanent, helder open water van goede kwaliteit op veengrond (eis-nederland.nl, Janssen en Schamineé, 2004). De Europese rivierkreeft is in ons land nog maar van één plek bekend, op landgoed Warnsborn bij Arnhem. De Bataafse stroommossel is uit ons land verdwenen en de platte schijfhoren komt lokaal voor in laagveengebieden en het riviereengebied, in helder, stilstaand of zeer zwak stromend water met rijke plantengroei, in zowel meren, sloten als plassen (anemoon.org, verspreidingsatlas.nl).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en verspreidingsatlas.nl komen de grote vos, grote weerschijnvlinder, sleedoorpage en teunisbloempijlstaart in de buurt van het besluitgebied voor.

Grote vos

De grote vos is een zeldzame vlinder. Hij werd acuut met uitsterven bedreigd maar hij wordt de laatste tijd vaker gezien. Er wordt sinds 2019 ook voortplanting vastgesteld. Het lijkt erop dat ze zich weer vestigen in ons land. De grote vos is een zeer mobiele vlinder die veel zwerft. De exacte afstanden die deze vlinder kan afleggen zijn niet bekend. De waardplanten van deze soort zijn voornamelijk iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten. Het habitat is vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook zwervende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout (vlinderstichting.nl).

Voor de grote vos is geschikt habitat aanwezig en tevens geschikte waardplanten als wilg. Met de ontwikkeling van het noordelijke deel van het besluitgebied worden

mogelijk waardplanten, als wilg, gekapt. Het voorkomen van deze soort kan derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder leeft in oude, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of in groepjes samenhangende bosjes in beekdalen. Als waardplant gebruikt de soort boswilg en soms grauwe wilg. De mannetjes van deze vlindersoort gebruiken markante, hoge bomen in de bosrand als vliegplaats.

In het besluitgebied zijn wel bomen aanwezig, maar is geen sprake van oud loofbos. De rest van het besluitgebied bestaat overwegend uit parkeerterrein en aangrenzende agrarische percelen. Van geschikt biotoop voor deze soort is derhalve geen sprake en het voorkomen van deze soort kan op voorhand worden uitgesloten.

Sleedoornpage

De sleedoornpage leeft langs sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden. Het leefgebied van de soort lijkt zich steeds meer naar tuinen en parken in stedelijk gebied te verplaatsen. De soort gebruikt de sleedoorn en andere Prunus zoals Japanse sierkers als waardplant. Sleedoornpage heeft een vliegtijd van juli tot eind september. De soort overwintert als ei op de waardplant. De rups is van april tot juli op de waardplant aanwezig.

In het besluitgebied zijn geen sleedoorn en/of prunussoorten aanwezig. Wegens het ontbreken van waardplanten van de sleedoornpage, kan het voorkomen van deze soort in het besluitgebied uitgesloten worden.

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart is een warmteminnende nachtvlinder die te vinden is op open plekken in vochtige bossen, bosranden en andere warme plaatsen waar de waardplanten groeien, zoals uiterwaarden en ruderaal, braakliggende terreinen. Met het opwarmen van het klimaat wordt de soort steeds algemener in ons land. De vlinders van deze soort vliegen in mei en juni, waarbij eitjes worden afgezet op waardplanten. Dit zijn vooral teunisbloemen, maar ook (harig-) wilgenroosje, basterdwederik en grote kattenstaart zijn waardplanten voor deze soort. De rupsen eten in de periode juni tot september van de waardplant, waarna ze in de strooisellaag verpoppen en overwinteren (Vlinderstichting.nl, Van Dijk 2018, 2021).

Het voorkomen van waardplanten van de teunisbloempijlstaart binnen het besluitgebied, namelijk teunisbloemen, wilgenroosje, basterdwederik en/of grote kattenstaart zijn op voorhand uitgesloten. Deze soorten hebben namelijk zandige of stenige grond (teunisbloem) of zijn een pioniersoort (wilgenroosje). Gezien deze elementen niet voorkomen in het besluitgebied is het voorkomen van voorgenoemde waardplanten uitgesloten. Rondom de grote vijver in het noorden zijn ruigtevegetaties aanwezig, echter niet ter hoogte van het besluitgebied. Het voorkomen van mogelijke waardplanten als basterdwederik en grote kattenstaart binnen het besluitgebied zijn daarom ook uitgesloten. Derhalve kan het voorkomen van de teunisbloempijlstaart op voorhand worden uitgesloten.

Verder is in het betreffende besluitgebied geen sprake van bos, soortenrijk grasland, heide of veen. Leefgebied voor beschermde insecten soorten is hierdoor niet aanwezig. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het besluitgebied en werden ook niet aangetroffen.

4.3 Aanwezigheid houtopstanden

In het besluitgebied is een houtopstand aanwezig. De bomen en struiken die aanwezig zijn, zijn namelijk onderdeel van een eenheid bomen en struiken waarvan de oppervlakte groter is dan duizend vierkante meter.

5 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

5.1 Mogelijke effecten op beschermde gebieden

5.1.1 *Natura 2000*

Het besluitgebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Omgevingswet is aangewezen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa 1,1 kilometer afstand. Met het plan wordt een kleinschalige ruimtelijke ontwikkeling mogelijk gemaakt. Het is uitgesloten dat bijvoorbeeld licht of geluid afkomstig van de ontwikkeling op deze grote afstand het Natura 2000-gebied kan verstoren. Met de geplande ruimtelijke ontwikkeling is een toename in stikstofuitstoot in het besluitgebied te verwachten. Derhalve dient er een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd, om na te gaan of dit zorgt voor een toename in stikstofdepositie in stikstofgevoelige habitattypen in omliggende Natura 2000-gebieden. Andere verstoringen als gevolg van de ontwikkeling zijn gezien de afstand wel op voorhand uit te sluiten, zoals verstoring van instandhoudingsdoelstellingen door geluid.

5.1.2 *Provinciale bescherming*

Het dichtstbijzijnde gedeelte van het natuurnetwerk bevindt zich op minimaal 1,5 kilometer ten noorden van het besluitgebied. De bescherming van het NNN kent in de provincie Gelderland niet het begrip externe werking. Aangezien het besluitgebied niet in de GNN of GO ligt, leidt de voorgenomen ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenomen ingreep zal geen effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Gelders Natuurnetwerk hebben. De bescherming van het Gelders Natuurnetwerk staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

5.2 Mogelijke effecten op beschermde soorten

5.2.1 *Specifieke zorgplicht*

Op basis van verspreiding, biotoop binnen het besluitgebied en ecologie van soorten, kunnen de volgende Rode lijstsoorten en soorten van bijlage IX van het Bal in het besluitgebied voorkomen: kneu, koekoek, kramsvogel, ringmus, slobbeend, smient, spotvogel, visdief, watersnip, wintertalingzomertaling, heideblauwtje, bolderik, kamgras, kruisbladwalstro, trosdravik en spechtinktzwam. Met het huidige planvoornemen is er sprake van tijdelijke verstoring gedurende de aanlegfase. Ook wordt er mogelijk een deel van het huidige leefgebied, namelijk een deel van de vijver in het naastliggend groen, verwijderd. Dit betreft echter een klein deel van het biotoop en er blijft een groot gedeelte van mogelijk habitat aanwezig in de toekomstige situatie. Voor de vogelsoorten kan relatief makkelijk rekening gehouden worden door de ruimtelijke ontwikkeling te starten buiten de broedperiode (zie ook 5.2.2.1). Daarnaast kunnen maatregelen bij de ruimtelijke ingreep in acht genomen worden als werken in één richting. Hierdoor kunnen de aanwezige dieren voor de werkzaamheden vluchten. Werken buiten de winterperiode voorkomt dat dieren die in winterrust zijn verstoord of gedood worden.

5.2.2 Vogels

Uit voorliggend onderzoek blijkt verder dat in en direct rond het besluitgebied vogels aanwezig zijn en ook kunnen broeden. Voor deze vogels geldt artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), die het onder meer verbiedt vogels te doden, te vangen of in gebruik zijnde nesten van vogels te beschadigen of te vernielen.

5.2.2.1 Vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Bij de geplande ontwikkeling zouden nesten van broedende vogels kunnen worden beschadigd, wat verboden is onder de Omgevingswet. De periode waarin de meeste vogelsoorten broeden, loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn gewoon beschermd. Om overtreding van de wet te voorkomen adviseren wij u om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield. Ook zullen vogels in en direct rond het besluitgebied geen nest bouwen, omdat te veel verstoring aanwezig is.

Indien de werkzaamheden echt in de broedperiode gestart moeten worden, is nader onderzoek naar broedende vogels noodzakelijk. Kort voor de start van de werkzaamheden dient dan door een ecooloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het besluitgebied aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecooloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

5.2.2.2 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Naast soorten waarvan het nest alleen in de broedtijd beschermd is, zijn mogelijk ook soorten aanwezig waarvan het nest jaarrond is beschermd. Dit betreft de soorten sperwer en boomvalk. Met de geplande werkzaamheden gaan deze mogelijke nesten waarschijnlijk verloren. Ook is kans aanwezig op het verwonden of doden van vogels. In beide gevallen is sprake van overtreding van de Omgevingswet. Om uitsluitel te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Indien nestplaatsen of essentieel leefgebied aanwezig blijkt, dan moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Ook is voor de werkzaamheden dan waarschijnlijk een vergunning beschermd soorten noodzakelijk. Overige vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd zijn niet in het besluitgebied of de omgeving aanwezig.

5.2.3 Overige beschermde soorten

5.2.3.1 Soorten waarvoor provinciale vrijstelling geldt

In en nabij het besluitgebied kunnen ook soorten voorkomen die zijn beschermd onder de Omgevingswet, maar waarvoor een provinciale vrijstelling van de verboden geldt, voor werkzaamheden die men uitvoert in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Dit betreft bijvoorbeeld de soorten bruine kikker en gewone pad. Door de provinciale vrijstelling staat de aanwezigheid van deze soorten de geplande ontwikkeling niet in de weg. Wel geldt ook voor deze soorten altijd de eerder beschreven zorgplicht.

5.2.3.2 Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Door het uitgevoerde onderzoek is duidelijk geworden dat enkele essentiële elementen, van soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, niet op voorhand kunnen worden uitgesloten in het besluitgebied. Het betreft verblijfplaatsen, leefgebied en/of essentiële elementen van bunzing, hermelijn, alpenwatersalamander en grote vos.

Bunzing, hermelijn, alpenwatersalamander en grote vos vallen onder het beschermingsregime 'andere soorten', waarvoor de verboden van artikel 11.54 van het Bal gelden. Ook onder dit beschermingsregime is het onder andere doden van individuen of het vernietigen van verblijfplaatsen verboden. Met de toekomstige werkzaamheden kunnen eventueel aanwezige verblijfplaatsen, of andere essentiële elementen verloren gaan. Ook is kans aanwezig op het verwonden of doden van deze dieren. In beide gevallen is sprake van overtreding van de Omgevingswet. Om uitsluitel te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Indien verblijfplaatsen of essentieel leefgebied aanwezig blijkt, dan kan allereerst bekeken worden of de plannen voor het gebied zo gemaakt kunnen worden dat deze elementen behouden blijven. Indien dit niet mogelijk is, moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Ook is voor de werkzaamheden dan waarschijnlijk een vergunning beschermde soorten noodzakelijk.

Ten slotte wordt geadviseerd om tijdens de werkzaamheden te zorgen dat er geen grote zandhopen ontstaan om vestiging van de rugstreepad te voorkomen.

Andere soorten waarvoor de provinciale vrijstelling niet geldt, zijn niet in of nabij het besluitgebied aanwezig. Negatieve effecten op die soorten zijn dan ook niet te verwachten en nader onderzoek naar die soorten is dan ook niet nodig.

5.2.4 **Aanvullend onderzoek naar beschermde soorten: onderzoekseisen en -periodes**

Voor veel beschermde plant- en diersoorten zijn protocollen opgesteld waarin beschreven staat waar het nader soortgericht onderzoek aan moet voldoen om aan- of afwezigheid van de betreffende soort aan te kunnen tonen.

5.2.4.1 Sperwer, boomvalk

De onderzoeksperiode voor de sperwer en boomvalk lopen respectievelijk van maart tot half juli en mei t/m augustus (BIJ12 2017g, SOVON.nl). Door ten minste vier keer in de meest geschikte periode in het besluitgebied te lopen en te zoeken naar nestindicerend gedrag van de betreffende soorten, kan vastgesteld worden of er nestlocaties van deze soorten in het besluitgebied aanwezig zijn.

5.2.4.2 Alpenwatersalamander

Voor het nader onderzoek naar het leefgebied van de alpenwatersalamander zijn d geen richtlijnen of voorwaarden opgesteld. Vaststellen van de aan- of afwezigheid van de alpenwatersalamander kan worden gedaan doormiddel van twee veldbezoeken. Hierbij kan worden gebruik gemaakt van avondtellingen van volwassen dieren in de voortplantingswateren (maart t/m mei), het zoeken naar larven (juni t/m augustus), of bemonsteren met een schepnet (maart t/m augustus) (Goverse et al., 2015).

5.2.4.3 *Kleine marterachtigen (bunzing en hermelijn)*

De aanwezigheid van kleine marters kan worden vastgesteld door het gebruik van een combinatie van verschillende methoden worden gebruikt. Dit zijn het gebruik van struikrovers, cameravallen, marterboxen, sporenbuizen en nestkasten. Wanneer onderzoek in de actieve periode (maart tot en met augustus) van de dieren wordt gedaan, dan dienen de onderzoeksinstrumenten minimaal 6 weken op de onderzoekslocatie te worden geplaatst. Buiten de actieve periode van de dieren is er minder trefkans. Daarom is dan een dubbele hoeveelheid instrumenten nodig en dient er minimaal 12 weken onderzoek te worden gedaan (Bouwens 2017).

5.2.4.4 *Grote vos*

Voor deze soort zijn geen standaard onderzoeksmethodes beschikbaar. De grote vos legt haar eitjes op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. Het is derhalve praktisch niet mogelijk potentiële waardbomen te onderzoeken op eitjes of rupsen van deze vlindersoort. Derhalve wordt middels twee veldbezoeken in de periode begin maart – begin juni gezocht naar individuen. In het voorjaar bezetten de mannetjes namelijk een territorium en vliegen ze laag boven de grond met korte, snelle vleugelslagen en glijvluchten. Vrouwtjes zonnen veel op één tot twee meter hoogte op boomstammen.

Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes van alle te onderzoeken soorten weer.

Soortgroep	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Grote vos												
Alpenwatersalamander												
Sperwer, boomvalk												
Kleine marters (bunzing en hermelijn)												

5.2.5 **Preventieve maatregelen**

Het besluitgebied grenst aan een vijver die kan dienen als (essentieel) foerageergebied voor vleermuissoorten. Daarnaast zijn er in de directe omgeving bomenrijen aanwezig die mogelijk kunnen fungeren als (essentiële) vliegroute. Echter, met simpele maatregelen in de aanleg- en gebruiksfase, is met de geplande ruimtelijke ontwikkeling geen negatief effect te verwachten. Er zal in dat geval geen sprake zijn van een schadelijke handeling. Een vergunning Omgevingswet is dan niet nodig. Indien deze maatregelen niet (voldoende) getroffen worden, is wel een reële kans op negatieve effecten op de betreffende soorten. In dat geval is sprake van een schadelijke handeling onder de Omgevingswet. Om de geplande werkzaamheden dan toch door te kunnen

laten gaan, zijn preventieve of mitigerende maatregelen noodzakelijk, en is mogelijk een vergunning beschermde soorten noodzakelijk.

- Pas geen kunstmatige verlichting (hier valt ook bouwverlichting tijdens de aanlegfase onder!) toe in en langs de potentiële vliegroute en foerageergebied, bijvoorbeeld de vijver, bomen en opgaand groen in of naast het besluitgebied. Op de parkeerplaats is al sprake van straatverlichting, echter dient deze niet meer verlicht te worden in de aanlegfase en gebruiksfase dan nu het geval is.

- Indien straat-, bouw-, of andere verlichting echt nodig is, vanwege bijvoorbeeld veiligheid:

1. pas de minimaal noodzakelijke hoeveelheid verlichting toe. Zijn er alternatieven? Bouwplaatsen worden 's nachts soms verlicht om criminaliteit te voorkomen. Dit kan makkelijk voorkomen worden door infraroodcamera's te plaatsen.
2. pas enkel armaturen toe die de lichtbundel strak naar beneden kunnen richten en niet naar de zijkant of omhoog;
3. richt de lichtbundels nooit op bomen(rijen), oppervlaktewater, houtwallen, struiken, etc.
4. pas lage armaturen toe, bijvoorbeeld maximaal 4 meter hoog, zodat de vleermuizen eventueel over de armaturen heen kunnen vliegen;
5. pas vleermuisvriendelijke verlichting toe. Dit is rood of amberkleurig licht.

Indien aan deze maatregelen niet (volledig) kan worden voldaan, kan de functionaliteit van voortplantingsplaatsen en/of (essentieel) leefgebied van vleermuizen niet gewaarborgd worden en dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden. Moet door een deskundig ecoloog bepaald worden of dan alsnog sprake is van een schadelijke handeling onder de Omgevingswet en of dan alsnog een vergunning beschermde soorten nodig is, in combinatie met het treffen van mitigerende maatregelen.

5.3 Mogelijke effecten op beschermde houtopstanden

In het besluitgebied is een houtopstand aanwezig en als onderdeel van het plan worden bomen of struiken van deze houtopstand geveld. Op deze velling is het beschermingsregime voor houtopstanden van de Omgevingswet echter niet van toepassing, want de houtopstand die wordt geveld ligt binnen de grenzen van de bebouwde kom met betrekking tot de bescherming van houtopstanden van de gemeente.

6 Conclusie

Op de Wetering 1 te Maurik is het huidige gemeentehuis en naastgelegen parkeergelegenheid gelegen. De gemeente Buren is voornemens om op korte afstand een nieuw gemeentehuis te realiseren op het parkeerterrein. Hiertoe wordt nieuwbouw gerealiseerd en bomen gekapt en een deel van de vijver gedempt. Voor de wijziging van het (tijdelijk) omgevingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. In deze quick scan is onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het besluitgebied. Ook is nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het besluitgebied.

6.1 Gebiedsbescherming

Uit de quick scan blijkt dat Natura 2000-gebied Rijntakken in de buurt van het besluitgebied ligt. Door de afstand tot het Natura 2000-gebied en de kleinschaligheid van de ontwikkeling zijn verstoringen echter op voorhand uitgesloten. De bescherming van Natura 2000 staat de ontwikkeling niet in de weg en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

Verder blijkt uit de quick scan dat in de omgeving van het besluitgebied geen Natuurnetwerk Nederland, ganzenrustgebied, weidevogelgebied of andere provinciaal beschermde natuur aanwezig is. De provinciale bescherming van deze gebieden staat de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg en nader onderzoek hiernaar is niet noodzakelijk.

6.2 Soortenbescherming

In en rondom het besluitgebied kunnen de volgende Rode lijstsoorten of soorten van bijlage IX van het Bal voorkomen: kneu, koekoek, kramsvogel, ringmus, slobend, smient, spotvogel, visdief, watersnip, wintertalingzomertaling, heideblauwtje, bolderik, kamgras, kruisbladwalstro, trosdravik en spechtinktzwam. Om te voldoen aan de specifieke zorgplicht voor deze soorten adviseren wij om de werkzaamheden te starten buiten de broedperiode. Daarnaast adviseren wij om maatregelen bij de ruimtelijke ingreep in acht te nemen als werken in één richting. Hierdoor kunnen de aanwezige dieren voor de werkzaamheden vluchten. Werken buiten de winterperiode voorkomt dat dieren die in winterrust zijn verstoord of gedood worden.

In en nabij het besluitgebied kunnen ook soorten voorkomen die zijn beschermd onder de Omgevingswet, maar waarvoor een provinciale vrijstelling van de verboden geldt, voor werkzaamheden die men uitvoert in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Door de provinciale vrijstelling staat de aanwezigheid van deze soorten de geplande ontwikkeling niet in de weg. Daarnaast zijn mogelijk nog enkele essentiële elementen aanwezig, voor soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt. Zo blijkt uit de quick scan dat in en rondom het besluitgebied vogels kunnen broeden. Om

overtreding van de wet te voorkomen wordt geadviseerd om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield.

Mogelijk zijn ook nestplaatsen aanwezig van sperwer en boomvalk. Nestplaatsen van deze soorten zijn jaarrond beschermd. Om hierover duidelijkheid te krijgen dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Indien nestplaatsen of essentieel leefgebied van deze soorten aanwezig blijkt, dan moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen. Ook is voor de werkzaamheden dan waarschijnlijk een vergunning beschermde soorten noodzakelijk

Mogelijk zijn leefgebied en/of essentiële elementen van bunzing, hermelijn, alpenwatersalamander en grote vos aanwezig. Om uitsluitel te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Indien deze soorten worden aangetroffen, dan moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Ook is voor de werkzaamheden dan waarschijnlijk een vergunning beschermde soorten noodzakelijk.

Daarnaast dienen de preventieve maatregelen als beschreven in paragraaf 5.2.5. nageleefd te worden om lichtverstoring op potentieel (essentieel) foerageergebied en/of vliegroutes van vleermuizen te voorkomen. Indien dit niet (volledig) nageleefd kan worden, dient er nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd te worden.

Ten slotte wordt geadviseerd om tijdens de werkzaamheden te zorgen dat er geen grote zandhopen en ondiepe poelen ontstaan om vestiging van de rugstreeppad te voorkomen.

6.3 Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop de regels van de Omgevingswet van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

6.4 Vervolgstappen

- Houd rekening met de specifieke zorgplicht;
- Houd rekening met broedende vogels;
- Indien de preventieve maatregelen als beschreven in paragraaf 5.2.5. niet nageleefd kunnen worden, dient nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd te worden;
- Laat nader onderzoek uitvoeren naar sperwer, boomvalk, bunzing, hermelijn, alpenwatersalamander en grote vos.
- Laat een AERIUS-stikstofberekening uitvoeren;
- Zorg tijdens de bouwfase dat het besluitgebied niet geschikt wordt voor de rugstreeppad.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- BIJ12. 2017a. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12. 2017b. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12. 2022. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 2.0, juli 2022. BIJ12, Utrecht.
- Bos, F. Bosveld, M. Groenendijk, D. van Swaay, C. Wynhof, I. De Vlinderstichting. 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming. Nederlandse fauna deel 7.
- Creemers, R. van Delft, J. 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna deel 9.
- Dietz, Ch. von Helversen, O. Nill, D. 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.
- Janssen, J. A. M. Schamineé, J. H. J. 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de habitatrictlijn.
- Lange, R. Twisk, P. van Winden, A. van Diepenbeek, A. 2003. Zoogdieren van West-Europa.
- Limpens, H. J. G. A. Twisk, P. Veenbaas, G. 2004. Met vleermuizen overweg. Uitgave DDW en VZZ.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna deel 4.
- Netwerk Groene Bureaus, Definitielijst Netwerk Groene Bureaus 2020, 16 januari 2020.
- Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdierversamenwerking. 2020. Vleermuisprotocol 2021.
- SOVON. 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Verspreiding, aantallen, verandering. Nederlandse Fauna deel 5.
- Sparrius, L. Odé, B. Beringen, R. Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. FLORON rapport 57.

Zoogdiervereniging & Probos. 2012. Laanbeheer en vleermuizen; met oog voor veiligheid en cultuurhistorie; met bijdragen van E. A. Jansen, M. H. A. van Benthem, C. de Groot, P. Twisk & H. J. G. A. Limpens.

Websites

www.aanpakstikstof.nl

www.anemoon.org

www.aerius.nl

www.eis-nederland.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

statline.cbs.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.vogelbescherming.nl

